

Kuntoutusohjaajat ry

Toimintavuosi 23.4.2022–22.4.2023

Yleistä

Kuntoutusohjaajat ry toimii valtakunnallisesti. Yhdistyksen tarkoituksena on tehdä tunnetuksi kuntoutuksen ohjausta, osallistua aktiivisesti kuntoutusohjaukseen liittyvään valtakunnalliseen keskusteluun ja mahdollistaa jäsenten yhteenkuuluvuutta sekä järjestää koulutusta alan ammattilaisille.

Vuosi 2022 oli yhdistyksen 33. toimintavuosi ja viides toimintavuosi Tehyn ammatillisena jaostona.

Jäsenistö

Yhdistyksen jäseneksi voidaan hyväksyä kuntoutusohjauksen, -suunnittelun ja kuntoutuksen alalla asiantuntijana työskentelevät henkilöt. Opiskelijajäseneksi voidaan hyväksyä kuntoutuksen ohjaaja AMK/YAMK opiskelijat. Jäseneksi pyrkivän on kirjallisesti ilmoitettava halukkuudestaan jäseneksi hallitukselle, joka päättää jäsenyydestä.

Yhdistyksen jäsenrekisteri mukaan jäseniä on 303 hallituksen kokouksessa 13.3.2023 tarkistetun mukaan.

Yhdistyksellä on käytössä Kehätiedon Kilta -jäsenrekisteri, joka on nykyisen tietosuojalainsäädännön mukainen. Jäsenistöltä pyydetään aika ajoin jäsentietojen päivytystä, jotta jäsenrekisteri saadaan pidettyä ajan tasalla. Jäsenrekisterin käyttöoikeus on tällä hetkellä puheenjohtajalla, jatkossa myös sihteerillä. Tehy ry:ltä on nimetty henkilö, jolla on käyttöoikeus jäsenrekisteriin ja tätä kautta tehdään viralliset eroamisilmoitukset hallituksen pyytämänä.

Vuosikokous ja jäsenmaksun suuruus

Vuosikokous toteutettiin etäyhteyksin 23.4.2022.

Jäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 20 € kaikille jäsenille tulevalle toimintavuodelle 2022–2023. Jäsenmaksu on verovähennyskelpoinen.

Yhdistyksen hallitus ja luottamushenkilöt

Hallituksen järjestäytymiskokous pidettiin 2.5.2022. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin jatkamaan Jaana Ylitälv Rovaniemeltä. Varapuheenjohtajaksi valittiin Anu Korhonen, sihteeriksi valittiin Päivi Lehtinen, verkkosivujen päivityksessä jatkaa Saija Manninen. Hallituksen opiskelijavastaaviksi valittiin Terhi Viljava, Saija Manninen, Henna Oranen, Mariela Unijoki ja Niina Urho. Rahastonhoitajana jatkaa Marja-Leena Pitkäniemi ja toimintavuoden aikana työ siirtyy sihteerille. Taloushallinnon palvelut toteutuvat ostopalveluna Tehy ry:n kautta.

Toimintavuosi 23.4.2022–22.4.2023 aikana hallitus on pitänyt 18 kokousta, kokoukset on toteutettu etä-, hybridi ja läsnäolokokouksina (iltakokoukset pääosin etänä: 9.5.22, 13.6.22, 2.10.22, 10.10.22, 7.11.22, 12.12.22, 9.1.23, 15.1.23, 29.1.23, 10.2.23, 21.2.23, 26.2.23, 2.3.23, 13.3.23, 13.4.23 ja koko päivän kokoukset pääosin lähikokouksina 13.8.22, 1.10.22, 14.1.23, 25.3.23). Lisäksi hallituksella on ollut lukuisia kokoontumisia erilaisten lausuntojen valmistelemiseksi.

Vaikuttaminen ja yhteistyö

Kuntoutusohjausnimikkeistä vastaa puheenjohtaja Jaana Ylitalo, joka on toiminut päivitystyöryhmän puheenjohtajana. Kuntaliiton NIKO -työryhmässä yhdistyksen edustajina on puheenjohtaja Jaana Ylitalo ja yhdistyksen jäsen Raakel Vaaraniemi.

Yhdistyksen sihteeri Päivi Lehtinen on nimitetty opetushallituksen (OPH) kuntoutuksen ja osallisuuden vahvistamisen työelämätoimikunnan jäseneksi.

Aiempien vuosien tapaan yhdistys on tehnyt työtä kuntoutusohjauksen tunnettavuuden lisäämiseksi monin eri tavoin. Jäsenistöltä tullutta toivetta ammatilliseen edunvalvontaan on pyritty ratkaisemaan yhteistyössä Tehyn kanssa. Yhteistyö Tehyn kuntoutusalan verkoston kanssa on tarjonnut vaikuttamismahdollisuuksia mm. kuntoutuksen ja siihen liittyvän lainsäädännön ja koulutuksen kehittämiseksi. Yhdistys on ollut mukana kommentoimassa useita ajankohtaisia asioita. Kuntoutusohjaajat ry on osallistunut Tehyn kuntoutusalan verkoston koulutuspäiviin näytteilleasettajana ja Tehyn ammattijaostopäivään.

Toimintakauden aikana on annettu seuraavia lausuntoja

- Opasluonnos “Valtakunnalliset lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjautumisen perusteet”. Opas terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaisille ja kuntoutuksen parissa työskenteleville.
- Asiantuntijalausunto koskien HE 191/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulain ja siihen liittyviksi laeiksi.
- Kannanotto kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumin (KunFo) valmistelutyöhön ja ehdotuksiin lähetetty KunFolle, STM:lle ja OKM:lle.
- Kuntoutuksen ohjaajan ydinosaamisen kuvaus KunFolle.
- Kuntoutuksen ohjaaja AMK koulutuksen kehittämisestä kuvaus KunFolle.
- Kuntoutuksen ohjaaja (AMK) ammattinimikkeestä Kelan palveluissa

Yhteistyössä Tehy ry:n kanssa annetut lausunnot

- Opasluonnos “Valtakunnalliset lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjautumisen perusteet”. Opas terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaisille ja kuntoutuksen parissa työskenteleville.
- Asiantuntijalausunto koskien HE 191/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulain ja siihen liittyviksi laeiksi.
- Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020 päivitysehdotuksesta
- Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sairausvakuutuslain, kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain sekä työeläkelakien muuttamisesta.

- Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta
- Toimeentulotukilain uudistamiseen liittyvä hallituksen esityksestä
- Lausunto hallituksen esityksestä SORA-säännösten muuttamisesta
- STM:n ohjeesta ammattihenkilölain soveltamisesta tehtäväjaon kehittämiseksi sotessa.
- STM:n luonnoksesta asetukseksi sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta suoritettavasta korvauksesta.
- Luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista.
- Kommentoitu CEDEFOP:in (Eurooppalainen Ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus) toteuttamaan kyselyyn liittyen pieniin osaamiskokonaisuuksiin eli esim. lyhyisiin lisä- ja täydennyskoulutuksiin ja niistä myönnettävään mikrotodistukseen.
- Kuntoutuksen ohjaaja AMK koulutuksesta ja tutkintonimikkeestä kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämis foorumin (KunFo) valmistelutyöhön ja ehdotuksiin KunFolle, STM:lle ja OKM:lle
- Kansallisen toimintakyvyn mittaamisen ja arvioinnin asiantuntijaverkoston (TOIMIA) läikkäiden toimintakyky -asiantuntijaryhmän valmisteleva suositus ”Toimintakyvyn arviointi läikkäiden kotikuntoutuksessa”

Ammattikorkeakoulujen kanssa tehtävä yhteistyö

Kuntoutusohjaajat ry tekee yhteistyötä ammattikorkeakoulujen ja kuntoutuksen ohjaaja AMK-opiskelijoiden kanssa. Yhteistyötä Jyväskylän ja Satakunnan ammattikorkeakoulujen kanssa on jatkettu ja aloitettu yhteistyö uuden kuntoutuksen ohjaaja (AMK) koulutuksen syksyllä 2023 aloittavan Laurean ammattikorkeakoulun kanssa. Yhdistyksen hallitus on osallistunut opetussuunnitelman sisällön laatimiseen.

Hallituksen jäsenet ovat vierailleet ammattikorkeakouluissa vieden tietoa ajankohtaisista asioista yhdistyksen ja kuntoutuksen alasta tehden samalla jäsenhankintaa. Yhdistys on välittänyt tutkimuspyyntöjä, tietoa valmistuneista lopputöistä ja kehittämistehtävistä jäsenistölle.

Kuntoutusohjaajat ry koulutuspäivä

Yhdistyksen koulutuspäivä järjestettiin 21.4.2023 Jyväskylässä Hotelli Versossa yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijoiden ja opettajien kanssa, mukana myös SAMKin ja Laurean opettajia. Koulutuspäivän avasi yhdistyksen puheenjohtaja Jaana Ylitalo yhteistyössä Tehyn kuntoutusalan asiantuntija Outi Töytärin kanssa ja yhdistyksen hallitus esittäytyi. Luennoitsijoita oli paikalla Anssi Kemppi SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Anne Koivisto Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Jaana Leino Muutosmatka Oy. Lisäksi koulutuspäivän ohjelmassa oli paneelikeskustelu, jossa osallistujina oli asiakas Antero Laukkanen, neurologi Leena Kämppi, vammaispalvelun sosiaalityöntekijä Mikko Keränen, Kuntoutuskeskus Kankaanpäästä kuntoutuksen ohjaaja Seija Noppari ja Tehyn Kuntoutusalan verkoston edustajana Outi Töytäri.

Kuntoutusohjaajat ry koulutuspäivässä oli mukana useita näytteilleasettajia; Aivoliiton AVH-ammattilaiset, Aivovammaliitto, Camp Mobility, Coronaria Kuntoutuspalvelut, Finway Oy, Kruunupuisto Oy, Kuntoutuskeskus Kankaanpää, Liikehäiriöliitto, Medioplast Fenno Oy, Neuroliitto, 9Lives, Tehy ry sekä ammattikorkeakoulut JAMK, SAMK ja Laurea.

Koulutuspäivän iltatapahtumassa juhlittiin yhdistyksen 33-vuotista taivalta sekä kuntoutusohjausnimikkeistön päivityksen julkaisua.

Kuntoutusohjausnimikkeistö

Kuntaliiton kansallisen nimikkeistöjä koordinoivan työryhmän, NIKO-ryhmän, yhdistyksen edustajana on toiminut yhdistyksen puheenjohtaja Jaana Ylitalo ja hallituksen ulkopuolelta yhdistyksen jäsen Raakel Vaaraniemi. Työryhmän tavoitteena on nimikkeistöjen ylläpito, kehittäminen ja käytön ohjauksen tukeminen sekä rakenteisen kirjaamisen käytänteiden yhtenäistäminen. Covid-19 pandemia vaikutti NIKO-ryhmän toimintaan ja samaan aikaan hyvinvointialuevalmistelu vei huomioita muuhun kuin kirjaamisen asioihin Kuntaliitossa ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen THL suunnalla. NIKO-ryhmä on kokoontunut edellisen kerran keväällä 2021.

Kuntoutusohjausnimikkeistön päivitystyöprosessi on toteutunut ajanjaksolla 28.9.2018 – 7.10.2022.

Päivitystyöryhmän puheenjohtajana on toiminut yhdistyksen puheenjohtaja Jaana Ylitalo ja päivitystyöryhmään on kuulunut Jaana Ylitalon lisäksi Irma Kallatsa ja Tuula Storhammar Rovaniemeltä, Raakel Vaaraniemi ja Anne Meskus Oulusta, Eija Väärälä, Kirsi Mattila, Katja Kokko ja Jaana Leivo Tampereelta, Laila Paananen Jyväskylästä, Pirjo Lähteenmäki ja Heli Rajalin Turusta.

Paikkakuntien työryhmät työstivät osioita nimikkeistöstä, joita käytiin läpi yhteisissä työkokouksissa (yhteensä 24 kpl). Prosessin aikana pyydettiin kommentteja Kuntaliitosta NIKO-ryhmän puheenjohtaja Virpi Aralinnalta ja THL:n edustajilta, työskentelyä jatkettiin niiden pohjalta. Työryhmätoiminta oli aktiivista ja keskustelua käytiin rakentavan kriittisesti. Kuntaliiton ja THL:n kommentit tukivat etenemistä päivitysprosessissa. Työryhmän kokoukset järjestettiin etäyhteyksin COVID-19-pandemian aiheuttamattoman poikkeustilanteen takia. Koko työryhmän lähitapaaminen tapahtui vain kerran prosessin aikana, ja poikkeustilanne pitkitti päivitysprosessia. Kuntoutusohjausnimikkeistön päivitystyö on valmistunut toimintavuoden 2022–2023 aikana. Virallinen hyväksyntä on tehty THL:ssa 14.12.2022 ja päivitetty nimikkeistö on julkaistu Kuntaliiton sivuilla 17.4.2023. Virallinen julkaisu tapahtuu Kuntoutusohjaajat ry koulutuspäivällä 21.4.2023 ja yhdistyksen vuosikokouksessa 22.4.2023.

Päivityksessä kuntoutusohjausnimikkeistöä on yksinkertaistettu. Nimikkeistöissä hierarkiatasoja on kolme; 0-taso on hierarkiassa ylin taso, jota hierarkiatasot 1 ja 2 tarkentavat. Osa 2 hierarkiatason luokista on poistettu ja sisältöä on yhdistetty saman tason luokkaan tai luotu kokonaan uusi luokka. Päivityksessä huomioitiin International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) käsitteiden käyttäminen ja kieliasun yhdenmukaistaminen sekä nimikkeistön käyttökelpoisuus laajalti eri sektoreilla toimivilla kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun ammattilaisilla. Sisältöä on selkiytetty kuvaamaan enemmän nykyistä kuntoutus- ja palvelutarjontaa. Päivityksessä on myös tarkistettu luokkien käyttöä kliinisessä ja hallinnollisessa työssä.